श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये उत्तरकाण्डे

॥ त्र्यशीतितमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ त्र्यशीतितमः सर्गः ॥

भरतस्य सम्मत्या श्रीरामस्य राजसूययज्ञकरणविषयकविचारतो विनिवृत्तिः

तच्छ्रुत्वा भाषितं तस्य रामस्याक्लिष्टकर्मणः।
द्वाःस्थः कुमारावाहूय राघवाय न्यवेदयत्॥ **7.83.1** ॥

दृष्ट्वा तु राघवः प्राप्तावुभौ भरतलक्ष्मणौ।
परिष्वज्य ततो रामो वाक्यमेतदुवाच ह॥ **7.83.2** ॥

कृतं मया यथा तथ्यं द्विजकार्यमनुत्तमम्।
धर्मसेतुमथो भूयः कर्तुमिच्छामि राघवौ॥ **7.83.3** ॥

अक्षयश्चाव्ययश्चैव धर्मसेतुर्मतो मम।
धर्मप्रवचनं चैव सर्वपापप्रणाशनम्॥ **7.83.4** ॥

युवाभ्यामात्मभूताभ्यां राजसूयमनुत्तमम्।
सहितो यष्टुमिच्छामि तत्र धर्मस्तु शाश्वतः॥ **7.83.5** ॥

इष्ट्वा तु राजसूयेन मित्रः शत्रुनिबर्हणः।
सुहुतेन सुयज्ञेन वरुणत्वमुपागमत्॥ **7.83.6** ॥

सोमश्च राजसूयेन इष्ट्वा धर्मेण धर्मवित्।
प्राप्तश्च सर्वलोकेषु कीर्तिं स्थानं च शाश्वतम्॥ **7.83.7** ॥

अस्मिन्नहनि यच्छ्रेयश्चिन्त्यतां तन्मया सह।
हितं चायतियुक्तं च प्रयतौ वक्तुमर्हथः॥ **7.83.8** ॥

श्रुत्वा तु राघवस्यैतद् वाक्यं वाक्यविशारदः।
भरतः प्राञ्जलिर्भूत्वा वाक्यमेतदुवाच ह॥ **7.83.9** ॥

त्वयि धर्मः परः साधो त्वयि सर्वा वसुन्धरा।
प्रतिष्ठिता महाबाहो यशश्चामितविक्रम॥ **7.83.10** ॥

महीपालाश्च सर्वे त्वां प्रजापतिमिवामराः।
निरीक्षन्ते महात्मानं लोकनाथं यथा वयम्॥ **7.83.11** ॥

पुत्राश्च पितृवद् राजन् पश्यन्ति त्वां महाबल।
पृथिव्या गतिभूतोऽसि प्राणिनामपि राघव॥ **7.83.12** ॥

स त्वमेवंविधं यज्ञमाहर्तासि कथं नृप।
पृथिव्यां राजवंशानां विनाशो यत्र दृश्यते॥ **7.83.13** ॥

पृथिव्यां ये च पुरुषा राजन् पौरुषमागताः।
सर्वेषां भविता तत्र सङ्क्षयः सर्वकोपजः॥ **7.83.14** ॥

सर्वं पुरुषशार्दूल गुणैरतुलविक्रम।
पृथिवीं नार्हसे हन्तुं वशे हि तव वर्तते॥ **7.83.15** ॥

भरतस्य तु तद् वाक्यं श्रुत्वामृतमयं यथा।
प्रहर्षमतुलं लेभे रामः सत्यपराक्रमः॥ **7.83.16** ॥

उवाच च शुभं वाक्यं कैकेय्यानन्दवर्धनम्।
प्रीतोऽस्मि परितुष्टोऽस्मि तवाद्य वचनेऽनघ॥ **7.83.17** ॥

इदं वचनमक्लीबं त्वया धर्मसमागतम्।
व्याहृतं पुरुषव्याघ्र पृथिव्याः परिपालनम्॥ **7.83.18** ॥

एष्यदस्मदभिप्रायाद् राजसूयात् क्रतूत्तमात्।
निवर्तयामि धर्मज्ञ तव सुव्याहृतेन च॥ **7.83.19**॥

लोकपीडाकरं कर्म न कर्तव्यं विचक्षणैः।
बालानां तु शुभं वाक्यं ग्राह्यं लक्ष्मणपूर्वज।
तस्माच्छृणोमि ते वाक्यं साधु युक्तं महाबल॥ **7.83.20**॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
उत्तरकाण्डे त्र्यशीतितमः सर्गः॥